Ч. 19 Середа 25 січня (6 лютого) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтовоі.

Реклямациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскоі“.

Передплата у Львов в бюрі дневників Люді Пльона і в ц. к. Старостах на провинциі.
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(16-те засїданє з дня 4. лютого 1895.)

З відчитаних на сїм засїданю петиций важнїйші: Громада Колачицї о заснованє школи гончарскої в Колачицях; — Кількох учителїв о підвисшенє пенсиї емеритальної і о запомогу; — виділ повітовий в Борщеві о запомогу 2000 зр. для громад пов. борщівского на роботи асанацийні і удержанє шпиталів холеричних. Загалом наспіло доси 1020 петиций.

Пос. Барінський підпирав петицию громади Струтина о реґуляцию ріки Чечви.

Заким приступлено до порядку дневного, відповідав правительственний комісар ґр. Лось на інтерпеляциї послів: Мізї, Рожанковского і Барвіньского.

На інтерпеляцию пос. Рожанковского в справі винагородженя завідателїв опорожнених приходств сказав ґр. Лось: Після §. 5 закона з 19 цьвітня 1885 завідателї опорожнених приходств не мають права до ужитку темпоралиї, лиш належить ся їм платня готівкою. Міністерство віроісповідань і просьвіти рескриптом з 22 серпня 1887 поручило для того, щоби темпоралия всїх опорожнених приходств адміністровано в хосен фонду інтеркалярного; однакож на внесенє ц. к. Намістництва предложене зі взгляду на тутешні відносини, особливо же зі взгляду на родинні відносини гр. кат. духовеньства, — уповажнено Намістництво, щоби оно в поодиноких случаях віддавало ґрунти бенефіцияльні при парохіях сїльских завідателеви парохії до ужитку *in partem solarii* після оцїнки інвентариляльної (катастральної), однакож лиш тогди, коли оцїнка не єсть низша від платнї завідателя т. є. 360 зр.: дальше, коли завідатель заявить, що готов приняти ґрунти і врезиґнує зі всїх претенсий з титулу того ужитку до фонду релїґійного; і коли єсть виключена обава, що з причини віддання ґрунтів адміністраторови до ужитку, фонд релїґійний не буде виставлений на страту.

Се послїдне условиє робить деякі трудности, бо звістно, що ґрунт приносить плоди лиш раз до року а завідатель має право до цїлорічного ужитку, однакож лиш доти, доки триває єго адміністрация. Для того то завідатель, обнимаючи ґрунт, мусить приняти на себе обовязок подїлити ся цїлорічним доходом зі своїм наслїдником в урядї, коли той обнимає парохію в протягу тогож року канонїчного; дальше, що завідатель повинен винагородити свого попередника, взглядно єго масу спадкову, наколи парохія опорожнила ся наслїдком смерти пароха; наконець повинен завідатель винагородити свому попередникови, взглядно масї спадковій кошти евентуальних надобовязкових засївів і управи рілї.

Вирівнанє тих обосторонних належитостий полишає ся отже завідателеви і давнїйше не було з тої причини спорів. В новійших однакож часах почали наставати спори особливо межи завідателем а єго наслїдником в урядї, а іменно в тім напрямі, що завідатель відмавляв наслїдникови подїлу дїйстним доходом з ґрунту, до чого наслїдник *pro rata temporis* має право, лиш давав єму часть доходу фасийного. Спори ті розводжено перед консисториями, однакож найчастїйше виступувано з претенсиями до фонду релїґійного.

То єсть причиною, що в таких случаях, в котрих єсть оправдана обава, що або попередник в урядї, взглядно єго маса спадкова або наслїдник завідателя можуть бути покривджені в своїх правах, а фонд релїґійний виставлений на страту, не віддає ся ґрунтів завідателеви до ужитку, лиш пускає ся їх в посесию і роздїляє ся чинш, кому належить ся. Де нема такої обави, там полишають ся ґрунти до ужитку завідателеви. Власти державні мусять держати ся такого поступованя, щоби охоронити фонд релїґійний від страт — а завідателї опорожнених бенефіций не мають титулу до жалоб з тої причини, позаяк після дотичного закона не мають права до ужитку темпоралий.

На інтерпеляцию пос. Барвіньского в справі руху еміґрацийного селян до Бразилиї відповів комісар правительственний як слїдує:

„Рух еміґрацийний до Бразилиї проявляє ся вже від довшого часу. В минувшім роцї бразилийске правительство приостановило приймане еміґрантів з огляду на некористні відносини санітарні, в найновійшім однак часї дозволило знов на виходство і задля того рух сей зміг ся поновно. Правительственні власти, будучи докладно поінформовані о сумнім положеню, в якім находять ся австро-угорскі переселенцї в Бразилиї, не оминають нїякої нагоди, щоби нарід поучити і остеречи перед сумною долею, на яку виставляють ся переселенцї в Бразилиї, а взглядно наслїдками, які потягає за собою неправна еміґрация, іменно з огляду на обовязок служби войскової. В тім напрямі одержали не лише всї староства відповідні прикази, но віднесено ся також до епископских консисторий всїх трех обрядів, з просьбою о виданє куренди до духовеньства епархіяльного, дораджаючи єму, щоби з проповідницї поучало

19.

РОЗБИШАКИ НА РІЦІ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

По сих словах і коли ще Сандер прощав ся з сквайром Дейтоном, вхопила молода дївчина сестру попід руку і сьміючись потягнула єї за собою сходами в долину. Цезар підвів пани Дейтоновій коня, а Аделя, заким ще Сандер міг прийти їй до помочи, повела малого, жвавого кучика до ковбана, що умисно на то там стояв, і вихопилась з него легко і безпечно на сїдло. Той нїби то Едвард Говес міг ще лиш підсунути під кінчик дрібної єї ніжки стремено, що мало вид малого, червоно-сафіянового виступця. Опісля вискочив і він на свого коня і мала громадка почвалувала вузкою доріжкою через ліс до ферми старого Ляйвля, стоячої при споді горбів і віддаленої може на яких шість або сїм анґлійских миль.

В тім самім часї, коли обі женщини і їх товариші щезли в гущавинї ліса, плив долї рікою Місісіпі один із великих ґалярів та очевидно мав намірене станути під Геленою. — Крім пятьох лодкарів, що з цїлої сили гребли довгими і тяжкими плавками, щоби судно причалити до берега, стояли ще позаду коло керманича два мужчини і то добрі вже наші знакомі — старий Еджворт і єго товариш Том Барнвель. А на самім кінцї коло них сидів таки аж нїби якось поважно старий бурий пес гончий і споглядав з очевидним інтересом на беріг, на котрий він тепер, як то розумне звіря очевидно собі міркувало — буде міг знову вийти по довгій їздї на водї.

Але одна особа на суднї не була нїяк з того вдоволена, а то був керманяч. Він вже перед тим підносив множество причин, що промавляли против того, але вкінци мусів таки слухати і стояв тепер сердитий коло своєї керми та не відзивав ся. Аж на конець переміг в нїм таки потайний гнїв і він став клясти а відтак і відозвав ся:

— Аби я так не жив, коли то не якась чиста нерозвага приставати до берега в отсїй дїрі. — Мусимо працювати як воли, щоби лиш знову видобути ся з противного похвату, а не дїстанемо тут і половини того, за що можна би продати товари у Віксбурзї, або хоч би й в Монтґемері Поінт.

— Я би лиш хотів знати, чого вам той Монтґемері Поінт вліз в голову — відповів на то старий Еджворт, — не вже-ж то таки правдивий взорець торговельного міста.... ідеал всїх ґалярів.

— А де-ж лежить тото місто? — спитав Том — я прецї також колись їздив по Місісіпі, але такої місцевости не знаю.

— Тут знайде ся ще неодна місцевість, котрої ви не знаєте — відворкнув лотсман — за рік зміняє ся тут богато.... От подивіть ся на онту Гелену.... коли я прийшов перший раз над Місісіпі, було там лиш кілька домів, а тепер зробило ся таки порядне місто. В Монтґемері може чотири роки тому поставлено першу хату, а тепер стало ся оно ключем до цїлого заходу, бо всї пароходи, що приходять долї водою, ідуть, розуміє ся, коротшою дорогою через ріку Уайт до Арканзаса [1]) і не перепливають нїколи, щоби там не станути. Там живуть купцї, котрим треба таки віддати повну честь; від нас закупив одного разу один з них — таки сам один — цїлий ґаляр муки, а він ще не був з них — таки сам один — цїлий ґаляр муки, а він ще не був з тих найбогатших.

— Про мене — сказав на то старий Еджворт; — коли ви маєте якесь таке незвичайне

[1]) Арканзас, 3000 кільометрів довга ріка, єсть побіч ріки Місурі (4900 кільом. довгої) найбільшою притокою ріки Місісіпі з правого боку, отже від заходу. З лївого, всхідного боку єсть найбільшою притокою ріка Огайо, котра при помочи каналів сполучає канадийскі озера з рікою Місісіпі, а через сю ріку з морем, з Мехіканьским заливом. Вабаш єсть притокою Огая. Усте Огая до Місісіпі єсть коло міста Каіра, а Арканзаса (поправно треба би вимавляти: Арканзеса) єсть повисше міста Наполеона. Там єсть і ріка Уайт (White).

і перестерігало нарід, іменно селяньство перед еміґрацією і об'ясняло нарід о оплаканій доли, яка нехибно припадає всім відправляючим ся за море.

З другої сторони правительство, знаючи о тім, що певне товариство зобовязало ся доставити бразилійскій державі в протягу 10 літ міліон кольоністів, і що се товариство старати ся буде за помочию платних аґентів, накланяти також тутешних підданих до еміґрації, приказало повітовим урядам, щоби звертали на сю справу бачну увагу і з цілою загрозою права поступали против аґентів неуправнених в разї придибаня. До тепер були лише спорадичні случаї еміґрації і рух еміґрацийний не набрав нїгде більших розмірів а надїятись належить, що спільним заходам властий, духовеньства і взагалї людий доброї волї поведе ся і на будучність відвести тутешну людність від еміґрації, котра би їй тілько на загубу вийти могла.

Що до справи доставленя людности зарібку, то правительство не запізнає свого обовязку приходити з помочию там, де незвичайні нещастя елементарні спровадили неможність прожпвленя ся людности і засіяня ґрунтів. Загальний однако стан кризи, в якій нинї находить ся рільництво не тілько в нашім краю, но і в инших краях і державах, доставленем зарібку усунути не дасть ся, а в цїли усуненя причин тої кризи, котра від правительства не зависить, потрібним є співділане всїх покликаних чинників, а передовсім також всего загалу рільників тою кризою безпосередно навіщених. Не потребую додавати, що правительство, котрому так само залежить на тім, щоби відносини поліпшили ся, посьвятить тій справі бачну увагу і все зділає, щоби сей стан перехідний усунути".

З порядку дневного відослано справоздане Виділу краєвого о вандрівних учителях господарства сільского до комісиї господарства краєвого.

Пос. **Михальский** мотивував своє внесене в справі увзгляднення краєвих доставників при доставах для держави і ґарнізонів. — Пос. **Пашковский** мотивував своє внесене в справі т. зв. реверсів демоляцийних. Внесене се підперте пос. Телїшевским, передано комісиї адмінїстрацийній. — Пос. **Менциньский** мотивував своє внесене в справі зниженя континґенту податку ґрунтового. Внесене се передано комісиї господарства краєвого з тим, щоби ще сеї сесиї здала з него устно справу.

По сім наступило справоздане комісиї господарства краєвого о справозданю Виділу краєвого з чинностий на поли будівель водних. Після внесеня комісиї ухвалено: запомоги на реґуляцию несплавних рік в сумі 119.066 зр. на 1895; на поменші роботи реґуляцийні 21.884 зр.; стипендию в сумі 1200 зр. на вибразоване техніка меліорацийного в культурі і експльоатациї торфу, три стипендиї по 300 зр. річно на пять літ для студентів інжинериї; постановлено отворити експозитури меліорацийні в Станїславові і Яслї; ухвалено проєкт реґуляциї Перегноївки, осушене багон стоянівских і реґуляцию середної части Гнилої Липи.

Перегляд політичний.

Є. Вел. Цїсар приїде на пригірок сьв. Мартина дня 11 с. м. і перебуде там мабуть три недїлї, але з королевою анґлійскою не стрітить ся, позаяк она відложила свій приїзд аж до половини марта. Монарх поїде до Рівієри впрост через Форарльберґ, коротшою дорогою, а не через Монахів.

В буковиньскім соймі підчас дебати над прелїмінарем краєвого фонду шкільного, заявив президент краю, що правительство **признає справедливі жалї Русинів на брак руских сьвящеників. Правительство сповнить в сїй справі свій обовязок.** Дальше заявив президент, що має **надїю відкрити в Чернівцях руску низшу ґімназию.**

Надії на якусь зміну в Росиї щезають борзо одна за другою. Ще недавно говорено, що прасї росийскій буде дана хоч не велика але все-таки якась більша як доси свобода. Тепер же показує ся як-раз противно: ото в дусї промови царя о самодержавію заказано силою ухвали чотирох покликаних до того мінїстрів видавати росийску часопись „Русская Жизнь.

В Петербурзї розійшла ся чутка, що мінїстер справ внутрішних Дурново має уступити, а на его місце буде покликаний ґубернатор уральских провінций кн. Ґалїцин.

З Софії доносять, що росийский амбасадор в Константинополи Нелидов, в розмові з болгарским аґентом дипльоматичним Величковом заявив ему, що помиренє Росиї з Болгариєю настане аж тогди, коли князь Фердинанд уступить ся з краю. Доносять також, що Стамболов, хоч не бажає станути знову на чолї правительства, але хоче зблизити ся до князя в інтересї самого князя і спокою в краю.

Новинки.

Львів дня 5 лютого 1895.

— **Громадї Паликорови** в повітї брідскім уділив Є. В. Цїсар на погорільців пятьсот зр. запомоги.

— **Іменованя.** Официялом почтовим іменований Кароль Губер і призначений до почти в Городку.

— **Презенту** на гр. кат. парохію в Ракові надало ц. к. Намістництво о. Юліянови Левіцкому зі Словіти.

— **Конкурс.** Краєва Рада шкільна розписала конкурс на місця окружних інспекторів шкільних в Живци, Лимановій, Бжеску, Коросні, Березові, Перемишлянах, Долинї, Товмачи і Новім Санчи, а евентуально в инших шкільних округах, які можуть опорожнити ся. Від компетентів вимагає ся або учительскої кваліфікациї до середних шкіл і бодай пятилїтної практики в учительскім званю, або кваліфікация на посаду дійстного катихита народних або середних шкіл і також бодай пятилїтної практики на сїй посадї, або вкінци учительскої кваліфікациї до виділових шкіл

довірє до тої діри, то поступимо и туди, але насамперед розглянути ся на тутешнім торзї. Що-ж вдїєте, коли я, бачите, маю якесь довірє до Гелени та не виджу причини, для чого би ми бодай не спробовали збути ся тут нашого набору. Жваво-ж, хлопцї, жваво, гребіть.... за кілька минут станете на березї, а тогди будете могли погуляти собі вечером.

Веслярі взяли ся таки з найлїпшою охотою в сьвітї до тяжких плавок і підчас коли один з них погиснув тим кінцем, що на суднї, та борзенько потягнув ним взад, підбігали другі чим скорше за ним, щоби анї на волос не пропустити місця і так надали судну з великою силою послїдний розгін. Аж наконець виплили на спокійну воду під самим містом. Том вхопив тепер довгу линву, поступив ся наперед і станув на самім кінци лоди та перескочив звідси, коли они гнали попри другі привязані судна, на якесь, що було ему найблизше. По тім суднї збіг він на беріг і привязав там линву до зелїзного кільця, що було там умисно до того прикріплене. В кілька хвиль опісля вигнало ся широке і потяжке судно на намул, а веслярі повиймали борзо весла або плавки та посклaдали їх відтак на суднї.

Двох лодкарів остало ся тепер на сторожи, а прочі, старий Еджворт і Том з бурим псом гончим попереду, пустились до міста, щоби тут розглянутись на торзї, розвідати ся, по чому платять ся північні продукти та взагалї виміркувати, чи і в який спосіб далось би тут зробити який інтерес.

Лиш Біль, той керманич, не пішов разом з другими, але волочив ся, ніби без цїли по березї, доки аж его товаришів вже не було видко. Відтак взяв ся він на право, пустив ся горі Оріховою улицею, що вела до ріки, і недовго по тім запукав до низького, стоячого на самотї, дому, в котрого горішнім вікнї показало ся в одній хвили любе лице панї Брайдельфордової. Але ледви що она виглянула на улицю і пізнала того, що пукав, як і знову з окликом здивованя, а може й радости, відскочила від вікна, бо зараз по тім почулись чим раз скорші кроки, як она бігла по сходах мов би яка молода дївчина, щоби впустити до хати милого гостя.

— Але-ж то знаменито, Біль, що ви прийшли — були еї перші слова, якими она его повитала, а котрі й були очевидним знаком, що она вже давнїйше, хоч може й не жила з ним в тїсній дружбі, то все таки знала ся з ним добре — я вже від трох днів майже видивила собі очи за вами, а все надармо. Добре то казав мій небіжчик чоловік — Людвисю — каже він бувало — Людвисю....

— Забирайте ся до чорта з своїм пустим балаканєм — буркнув зовсім не говірливий гість, не зважаючи богато на то, що розмавляє з дамою — скажіть лїпше, що там чувати на острові нового та чи знайду тут в Гелені кого з наших.

— Ну, ну.... не будьте зараз таким бурмилом — відозвала ся оскорблена вдовиця — менї видить ся, що там на півночи не конче треба позбути ся зараз всякої чемности і можна сказати бодай „добрий день", коли увійде ся до чужої хати. — Чей же і я находилась за мого житя по сьвіту, та й вже не така молода, щоби перший лїпший пройдисьвіт накидав ся на мене. Але я то знаю.... добре то говорив мій небіжчик... Людвисю, казав він, бувало, ти....

— Але-ж моя ви люба, моя золота панї — перебив їй Біль, подаючи дружно руку, бо він знав занадто добре Мрс. Брайдельфордову і міг здогадати ся, що готов зробити собі з неї вічного ворога. — Менї здає ся, що ви преці мали вже досить часу пізнати того простачиска Біля; він, що правда, не конче чемний, але й не такий злий, як здає ся. Отже моя красненька Місис Брайдельфордово, що чувати в сих сторонах? Що порабляє капітан та ватага і чи міг би я знайти тут в Гелені кількох хлопців.... коли-б менї потреба було якої помочи?

— Десять, не одного, Білю — відозвав ся нараз голос з горішного кінця сходів — десять, не одного.... Як ся маєш, старий товаришу? Чи може приносиш яку добичу? А здала би ся нам дуже, коби лиш барга була труду!

— Аби я так здоров.... то Блякфут — відозвав ся урадований керманич „Черепахи" і побіг весело горі сходами. Ти явив ся тут саме в пору, як би тебе хто закликав, то й поможеш менї вивести звідси старого дурака, котрий упер ся видко, продавати в Гелені свій набір. Набір то не великий, але він має при собі що найменше десять тисячів долярів готівкою, а коли позбуде ся тут своїх продуктів, то сяде на перший лїпший пароход і вирве ся нам з матнї.

— Лихо би его взяло, того не сьміє зробити — сказав на то Блякфут — але ходи бо сюди на гору, тут поговоримо о тім лїпше.

— Ба.... коли бо я не знаю, чи менї вільно туди іти — сказав керманич усьміхаючись і зиркнув на Мрс. Брайдельфордову — наша люба ґаздинька....

— От, дали би-сте собі спокій з своїми чемностями — відповіла она сердито — насамперед оскорбляєте людий, а відтак підлещуєтесь їм красними словами. — Та ідіть бо вже на гору;... Блякфут знає уходи в моїй хатї, то нехай вам послужить. У мене єсть ще дїло тут на долинї.

— Скажи-ж менї передовсім, що чувати на острові — відозвав ся Біль, коли вже сидїли на горі при фляшцї руму і при кошичку, повнім румяно припечених кракерів [2]) — чи все ще в порядку?

---

[2]) Кракерами (cracker) звуть ся сухарі уживані на кораблях.

і десятилітної практики в учительскім званю. Ті кандидати, що старають ся о посади в руских повітах, мають виказати ся знанем обох кравевих язиків. Подання треба вносити до кінця лютого 1895 р.

— **Стипендиї по 105 зр.** надало Намістництво слухачам фільософії Діон. Корінцеви з II р., Мих. Рибачкови і Іванови Раковскому з III року і правникови з IV року Любомирови Рожаньскому. То суть стипендиї з фонду наукового, призначені для Русинів.

— **На дім „Просьвіти“** жертвував Є. Е. Митрополит Сильвестер Сембратович 50 зр.

— **Нова читальня Просьвіти** основує ся в Ілемю, повіта долиньского.

— **Жіночий кружок в Коломиї.** Минувшого місяця відбули ся перші загальні збори сего кружка. Отворила їх п. Н. Кобриньска промовою, в котрій вказала на цілий новійший рух нашого жіноцтва, его заходи коло що-раз то більшого образованя, виказала красну ціль і потребу жіночих товариств, через котрі зможуть що-раз більше осьвідомлювати ся, загрівати ся до патріотизму і заняти належне становиско в суспільности. З докладного справоздання секретарки п-ї А. Кульчицкої видко, що „Кружок“ посеред жіночих товариств наших в короткім часі виборов ся на видне становиско і задачу свою сповняє як найкрасше. „Кружок“ передплачував шість часописий, а кромі того заснував бібліотеку, котра вже в сім першім році дійшла до 100 томів. Ті книжки і часописи не лежали даром, а члени сходили ся два-три рази тиждено на сходинах, де обговорювали різні справи та читали, а кромі того розбирали охотно книжки до дому. В „Кружку“ було кілька безплатних відчитів для членів а між иншим на зазив виділу мала в „Кружку“ коломийскім красний відчит п-і Наталія Кобриньска. Члени „Кружка“ належали до хору в „Родині“ і устроювали вечер в роковини смерти Тараса. Товариство заходить ся коло заснованя школи народних робіт жіночих, на котру дотепер зібрано 100 зр., а поки що вислало на виставу кравеву в красних правдиво народних взорах вишивані: сарафан, сорочку та покривала на меблі, — і за ту свою працю було нагороджене срібним медалем. Щоби оживити рух товариский устроювало товариство красні та сердечні забави-вечерки, і дві забави для малих дітий. Не забув „Кружок“ і за бідних школярок, та обдарував їх теплою одежею, на що видав також зверх 100 зр. Видимо робота красна і розвій в першім році значний. Є надія, що товариство буде сего року ще гарнїйше розвивати ся.

— **Нещасні пригоди.** На стациї в Зборові при пересуваню товарових возів кондуктор Осип Геппeрт дня 16 січня поставив так нещасливо ногу на шину, що колесо роздавило єму праву ногу повисше кістки. — Вечером дня 28 січня селянин Петро Бобко з Корчмипа в равскім повіті віз сїно з долин в Новосїлках передних. На замерзлій дорозї перевернула ся фіра з сїном, причім і Бобко потовк ся так тяжко, що на другий день в ночи помер. — Так само несподївано помер Іван Шкутяк, 13 лїтний селянин грабар і варгівник церковний в Ключеві малім коломийского повіта. Не знати, з якої причини упав в керницю колодеcрки і втопив ся. Лишив вдову і четверо дїтий.

— **Огні.** В Ярославі на лежайскім передмістю погорів Ілько Зеленяк, стративши через се до 2000 зр. Був обезпечений тілько на 600 зр. Хтось підпалив его стодолу. — В Закопанім дня 29 січня великий огонь зруйнував водолічничий заклад доктора Пясецкого. Шкода виносить 26.000 зр., з того тілько будинок був обезпечений, а ціле урядженe пропало. Огонь ширив ся дуже скоро і люди не могли ради єму дати.

— **Замордоване адвоката.** У Відни незнаний злочинець убив адвоката д-ра Ізидора Германа Ротціґеля. Було се по полудни. Спільник Ротціґеля др. Траймер писав при своїм бюрі в сусїдній котнаті, коли нараз почув голосне храпане за дверми. Думав, що Ротціґель поклав ся спати по обіді і мав злий сон, отже пішов его збудити. Двері були замкнені на ключ. Щось недобре прочуваючи отворив разом з челядю двері сидоміць. І що всї побачили. Адвокат Ротціґель лежав на підлозї з замкненими очима, в калужи крови, опертий головою о зелїзну касу. Мав у голові смертельні рани, від котрих небавом помер. В кабінетї адвоката нїчого не недоставало, отже здогадують ся, що хтось убив его з мести. Ротціґель мав 38 лїт і не жив з жінкою. Нинї доносять з Відня, що замордований адвокат жив собі на віру з одною замужною жінкою і що муж сеї жінки мав убити Ротціґеля. Таке підозріне має полиция.

— **Бодай то бути милосердним!** Тому три неділї ішов я з товаришем улицею Арсенальскою у Львові. Дивимо ся, стоїть якийсь бідолаха з перевязаною головою, з малим тлумачком в руках, тай голосно нарікає, що випустили его зі шпиталю ще хорого, а він, бідний, має йти пішки 16 миль і не має анї цента на дорогу, голодний, хорий, обдертий і т. д. Змилували ся ми оба над сим нещасним тай дали єму милостиню, за котру міг добре жити один день. Думаємо собі, з тим буде міг вибрати ся в дорогу, а на селї не дадуть вже єму людя загинути. Вдоволені сим християньским учинком пішли ми во своюяси. Ба, але вчера, то значить, по трех недїлях, ідемо ми знов з товаришем улицею Арсенальскою. Дивимо ся, стоїть знов той самий нещасний чоловік з перевязаною головою, підбитим оком, з тлумачком в руцї, нарікає гірко, що его вчера зі шпиталю випустили, а він, хорий, не має з чим вибрати ся в дорогу 16 миль пішки. Та ще, нещасний, забув, що тому три недїлї тим самим лихом збудив у наших мягких серцях милосерде. Спитав я его, що се він так довго вибирає ся на село і не може вибрати ся вже три недїлї, а відтак і порадив, щоби видумав вже яку иншу причину до обдурювания. І скривив ся нещасний і не знав, що сказати. Мабуть у бідного калїки і фантазия калїка, не вміє нїчого иншого видумати. І будь же нинї милосердним, зміркуй між сими обідранцями, котрий з них справдї потребує помочи, а котрий потребує тілько на могорич. — *Н. Г.*

— **Померла:** Вікторія з Калитовских Дїдицка, жена лїтерата Богдана Дїдицкого, від удару серця в 54 році житя.

Штука, наука і лїтература.

— **Число 2-ге „Зорі“** містить такі річи: Грішники, роман Кониського. Колядка, вірш Я. Щоголїва. Фрагменти, вірші Ул. Кравченко. Дві сестри, так собі дещо Д. Мордовця. Вільгельм Тель, драма Шілєра в перекладї Чайченка. Гетьмановане Бруховицкого. Земля в людовій вірі, Д. Лепкого. Про Федьковича, Р. Заклиньского. Бул, є, буде — В. Чайченка. Конець житеписи Щоголева. Житепис і портрет проф. Ів. Верхратского. Фейлетон о сьвідомости национальній у Русинок і народних строях. Дрібні вісти. Ілюстрациї: Сільский донжуан і хрест в Тишківцях.

Телеграми.

Будапешт 5 лютого. Президент міністрів заявив в палатї послів, що правительство стає в обороні угоди з 1867 р., позаяк уважає еї за хосенну і потрібну.

Париж 5 лютого. В копальнях в Монсо ле Мін настав вибух ґазів, від котрого погибло богато робітників. Доси видобуто 30 трупів. Президент републики прислав на першу поміч 2.000 франків.

Софія 5 лютого. Приклонники Стамболова і Цанкова в Тирнові і Білій Слатинї, коли при доповняючих виборах побачились в меншости, сполучили ся і кинулись на льокаль виборчий та хотїли его збурити, але полиция тому перешкодила.

— **„Правда“**, вістник полїтики, науки і письменьства, виходить тепер два рази на місяць, 15 ого і 30-ого, складає ся з півпята аркуша друку на місяць, а мимо того коштує на рік тілько 4 зр. Адміністрация „Правди“ находить ся у Львові, при улици Академичній ч. 8.

За редакцию відповідає **Адам Кпеховецкий**

— Ще й в якім!... діла стоять знаменито — відповів Блякфут — але то добре, що ти нинї приїхав. — Завтра вечером будуть у нас, як знаєш, звичайні збори, буде вести ся нарада над важними справами. Кеслї побоює ся, що нас хтось скорше чи пізнїйше зрадить, та хоче нас в той спосіб забезпечити, що думає купити пароход. Прийдуть під нараду ще й инші цікаві справи; але будеш мусів постояти тут ще з яку годинку, бо инакше прийдеш за вчасно.... а тепер пізно змеркає ся.

— А то і сам знаю — відповів керманич згризливо — але бою ся, що ніяк не буду міг вивести звідси того упертого дїдугана.... Єму здає ся, що він, Бог знає, який зробить тут інтерес.

— Гм.... а що було би — сказав Блякфут — що було би тогди, як би я відкупив від него тоту его жебранину?

— Хто, ти? Ще лиш того не стало — сказав Біль і засьміяв ся. — Нам не треба такого, що купує. Ми мусимо его намовити, щоби їхав дальше, бо там понисше буде міг продати свій товар лїпше, а проче прийде вже само з себе.

— Чуєш, Біль — відозвав ся на то Блякфут і штуркнув себе показуючим пальцем правої руки в чоло — чуєш, Біль, чи ти таки направду така забита голова? Чи ти думаєш, що я вже такий дурний, що не знаю, що сасафрас [3]) а що сарсапаріля? Коли я куплю ґаляр, чи той набір на нїм, то розуміє ся преці само собою, що я тут не мешкаю і що менї треба его конче доставити до Монтґемері або кудись инде.

— Єй Богу — знаменита гадка — крикнув Біль і вдарив кулаком об стіл так, що аж чарки на нїм забренїли — зробимо так.... ти будеш удавати купця, сядеш з нами на судно, а я відтак вивезу нас всїх дуже радо па піскову лаву понисше острова. Але от.... ще одно прийшло менї на гадку, мусимо зробити собі ще одного збитка.... ти скажеш, що ти з Вікторії; я буду тим оправдувати ся, длячого лишаю остров число шїсдесять один по правім боцї, а беру ся на лїво, не так, як то стоїть в приписах.... ти можеш тогди виговорювати на Монтґемері, та на теперішну торговлю, кілько схочеш. То буде для старого добре, він повірить, що я зле єму радив і тогди влїзе тим лїпше в матню. Він і так чогось не терпить мене, хоч і не знає тому причини — менї видить ся, що то у него якийсь такий інстинкт. — Ну, я за то не гнїваю ся, бо він має зовсїм причину до того, та й буде мати ще більшу, заким промине два рази по двайцять і чотири годин.

— Яку-ж причину? — спитав Блякфут.

— От не розпитуй — сказав на то Біль і випив одним духом стоячу перед ним чарку. — То суть річа, о котрих старий практик не радо говорить. Мовчати ще нїкому не пошкодило, але неодин вже наробив собі лиха через то, що виговорив ся. Але ось іде вже й Місіс Брайдельфордова.... ну, що-ж ґаздинько, ви все ще гнїваєте ся на мене? От, бачите, у мене була голова чим иншим набита, коли я зайшов до вас, але Блякфут ось тут розважив мене знову.

(Дальше буде).

[3]) Сасафрас есть дерево, що росте в полудневих сторонах північної Америки і належить до того самого рода, що лавр, (бобковець, котрий нам дає бібкове листє). Цьвіту сасафрасу уживають на поти; дерево і кора сасафрасу суть солодкаві і мають запах кропу. Сасафрасового олию уживають в північній Америцї до заправлюваня горівки. — Сарсапаріля або сасапаріля, (шиповій лїкарский) есть ростина з того рода, що наша копвалія або волоконник чотиролистий (чотиролиста одноягода); корінь сеї ростини дає знаменитий лїк на ті недуги, на котрі уживає ся живого срібла.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.